

Datum raad 10 april 2025

Zaaknummer 2764821

Datum college 18 februari 2025

Portefeuille Ruimtelijke ordening en infrastructuur
J.T. van Burgsteden

Onderwerp vaststelling archeologische beleidskaart en gewijzigde vaststelling paraplubestemmingsplan
archeologie

Samenvatting

De archeologische verwachtingen van de gemeente Meerijstad zijn opnieuw geïnventariseerd en op basis daarvan is een archeologische beleidskaart opgesteld. Om deze beleidskaart te laten doorwerken in vergunningsplichten voor bodemingrepen, is er een paraplubestemmingsplan archeologie opgesteld.

Relatie met programmabegroting en/of Mijlpalen van Meerijstad

8.4 Meerijstad wil monumenten en cultureel erfgoed behouden en herstellen.

Behandeling in commissie

27 maart 2025

Ontwerpbesluit gemeenteraad

Het college stelt de raad voor om:

1. te besluiten de archeologische beleidskaart vast te stellen
2. te besluiten het paraplubestemmingsplan archeologie gewijzigd vast te stellen, conform het voorstel van het college van B&W
3. te besluiten Gedeputeerde Staten te verzoeken om in te stemmen met vervroegde publicatie van het gewijzigd vastgestelde bestemmingsplan

Waarom naar de raad

De gemeenteraad is op grond van artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening bevoegd gezag voor het vaststellen van bestemmingsplannen.

Eerder genomen besluiten

geen

Aanleiding

Het beleid en de regels van de drie voormalige gemeenten op het gebied van archeologie waren nog niet geharmoniseerd. Het opstellen van een archeologische beleidskaart voor de hele gemeente Meierijstad biedt een consistente benadering van het beschermen van archeologische waarden. Het opstellen van een paraplubestemmingsplan archeologie zorgt voor een uniforme regeling voor omgevingsvergunningen voor bodemingrepen bij aanwezige archeologische verwachtingen en eenduidige onderzoeksverplichtingen.

Argumenten

1. *Het opstellen van een archeologische beleidskaart voor de hele gemeente Meierijstad biedt een consistente benadering van het beschermen van archeologische waarden*

Om te kunnen komen tot een archeologische inventarisatiekaart is een analyse gemaakt waarbij is onderzocht waar de bekende archeologische waarnemingen op deze nieuw gemaakte kaarten zich bevinden. Op basis van kennis over de relatie tussen het nederzettingsspatroon en het landschap kunnen voorspellingen worden gedaan over de plaatsen waar nederzettingen aangetroffen kunnen worden. Er is een viertal inventarisatiekaarten vervaardigd. Het betreft:

- [inventarisatiekaart voor Jagers en Verzamelaars](#);
- [de inventarisatiekaart voor de vroege landbouwsamenleving](#);
- [de inventarisatiekaart voor de late landbouwsamenleving](#);
- [de inventarisatiekaart voor de Staatssamenleving](#). In deze kaart zijn ook zones meegenomen die betrekking hebben op [militaire relictten](#).

(in bovenstaande staan links naar GIS-kaarten die via 'ctrl-click' te openen zijn)

In alle gevallen is vlakdekkend en op perceelsniveau zichtbaar welke archeologische verwachting er geldt voor een bepaald terrein. Aan zowel de bekende archeologische waarden als de gebieden waar op basis van de modellen archeologie wordt verwacht, is een beleid gekoppeld, resulterend in een beleidskaart.

2. *Het opstellen van een paraplubestemmingsplan archeologie zorgt voor een uniforme regeling voor omgevingsvergunningen voor bodemingrepen bij aanwezige archeologische verwachtingen*

Op grond van de archeologische beleidskaart wordt onderscheid gemaakt in 8 type gebieden waar een verschillende vorm van archeologische verwachting aanwezig is. Gebaseerd op deze verwachting heeft adviesbureau BAAC in samenspraak met de 4 heemkundekringen van

Meerijstad en de afdeling Erfgoed van de gemeente 's-Hertogenbosch (adviseur bevoegd gezag) advies gegeven over de oppervlakte en diepte van bodemingrepen die vrijgesteld zijn van nader archeologisch onderzoek.

Voor het paraplubestemmingsplan heeft dat geresulteerd in de volgende categorieën waar een omgevingsvergunningsplicht geldt voor bodemingrepen:

Beleidscategorie	Vrijgestelde diepte	Vrijgesteld oppervlakte
<u>Categorie 1</u> archeologische rijksmonumenten	30 cm	géén
<u>Categorie 2</u> AMK-terreinen, de overige terreinen van waarde, de gebufferde historische elementen en de zones met een verwachting op militaire relictten	30 cm	50 m ²
<u>Categorie 3</u> historische dorpskernen	50 cm	100 m ²
<u>Categorie 4</u> gebieden waarbinnen archeologische resten uit alle perioden worden verwacht	30 cm	250 m ²
<u>Categorie 5</u> gebieden waarbinnen archeologische resten uit alle perioden worden verwacht afgedekt met stuifzand	50 cm	250 m ²
<u>Categorie 6</u> gebieden met bijzondere, aan water gerelateerde resten met hoge informatiewaarde	30 cm	500 m ² , tenzij op grond van cat. 1 t/m 5 of 8 een kleinere oppervlakte van toepassing is
<u>Categorie 7</u> gebieden zonder archeologische verwachting	50 cm	10.000 m ²
<u>Categorie 8</u> onbekende archeologische verwachting binnen enkele dorpskernen	30 cm	250 m ²

Er zijn gebieden die onderzocht zijn en volledig vrijgegeven zijn. Daar geldt in het paraplubestemmingsplan archeologie geen omgevingsvergunningsplicht voor bodemingrepen op grond van archeologische waarden.

3. *Met opstellen van de archeologische beleidskaart is deze weer actueel.*

In de nieuwe beleidskaart is alle informatie verwerkt welke is verkregen uit de onderzoeken welke de afgelopen jaren in Meerijstad zijn uitgevoerd. Ook zijn de laatste inzichten en informatie hierin verwerkt.

4. Verzoek aan GS om instemming met vervroegde publicatie

Op grond van artikel 3.8, lid 4 van de Wet ruimtelijke ordening moet de gemeente wachten met het bekendmaken van het vaststellingsbesluit als er sprake is van gewijzigde vaststelling. Gedeputeerde Staten krijgen dan 6 weken de mogelijkheid om een reactieve aanwijzing te geven. Daar er geen provinciale belangen in het geding zijn, kan de gemeente Gedeputeerde Staten verzoeken om in te stemmen met het overslaan van deze termijn en over te gaan tot eerdere publicatie. Dit verzoek moet de raad dan expliciet opnemen in zijn besluit.

Kanttekeningen

1. Het vaststellen van geharmoniseerde regels heeft mogelijk consequenties voor initiatieven

De archeologische verwachtingen van de beleidskaart archeologie Meierijstad zijn gebaseerd op de verwachtingen die al aanwezig waren in het archeologische beleid van de voormalige gemeenten. Het harmoniseren van de regels met betrekking tot de vrijstellingsgrenzen qua oppervlakte en diepte van de ingreep, zal mogelijk in sommige gevallen er voor zorgen dat er een omgevingsvergunning nodig is, waar deze voorheen niet vereist was. De inschatting is dat het overgrote merendeel van de lopende initiatieven reeds voorzien is van gedegen archeologisch onderzoek, op basis waarvan deze omgevingsvergunning verleend kan worden.

In sporadische gevallen is er mogelijk nader onderzoek vereist omdat de verwachting naar boven bijgesteld is (en er dus minder vrijgesteld is van onderzoek). In andere gevallen zal de vrijstellingsgrens echter juist ruimer gesteld zijn, waardoor er geen onderzoeksplicht meer geldt. Er is geen 1-op-1 vergelijking gemaakt van alle geldende archeologische dubbelbestemmingen (voor zover aanwezig) uit de momenteel ca. 400 geldende bestemmingsplannen met de nieuwe regeling in het paraplubestemmingsplan.

2. Relatie van het paraplubestemmingsplan met het omgevingsplan

Het paraplubestemmingsplan is als regeling puur gebaseerd op het beschermen van de archeologische verwachtingswaarden die bij de inventarisatie zijn geconstateerd. Door deze als paraplubestemmingsplan vast te stellen onder de Wet ruimtelijke ordening, wordt het op termijn verwerken van deze regels in het omgevingsplan sterk vereenvoudigd. Door nu alle dubbelbestemmingen 'Waarde - Archeologie' te vervangen voor alle in werking zijnde bestemmingsplannen, worden de geharmoniseerde regels van rechtswege onderdeel van het tijdelijke omgevingsplan.

Er zijn nog circa 20 bestemmingsplannen die vóór 1 januari 2024 ter inzage gelegd zijn, waarvan de procedure nog niet afgerond is. De kans is daarmee aanwezig dat de archeologische dubbelbestemmingen die in deze plannen staan, gaan gelden in afwijking van het nieuwe beleid, omdat deze in werking treden ná de inwerkingtreding van het paraplubestemmingsplan archeologie. Het merendeel (circa 15) van deze bestemmingsplannen betreft 'postzegels' in het buitengebied, waarbij de archeologische waarden reeds onderzocht zijn. In feitelijke zin is een afwijkende planologische regeling bij deze locaties dus niet problematisch. Binnen enkele jaren

zullen alle bestemmingsplannen van de gemeente opgeheven worden en komt er een nieuwe gebiedsdekkende regeling voor bescherming van archeologische waarden in het permanente deel van het omgevingsplan van Meierijstad te staan.

3. Ingediende zienswijzen

De beleidskaart en het ontwerpbestemmingsplan hebben 6 weken ter inzage gelegen voor zienswijzen. Er zijn twee zienswijzen ingediend. Een samenvatting van de zienswijzen en een beantwoording ervan staat in de 'Notitie beantwoording zienswijzen en ambtelijke wijzigingen'. De zienswijzen geven aanleiding om enkele wijzigingen door te voeren in het bestemmingsplan, daarnaast worden nog enkele ambtelijke wijzigingen voorgesteld. Een overzicht van de voorgestelde wijzigingen staat in de notitie.

Communicatie

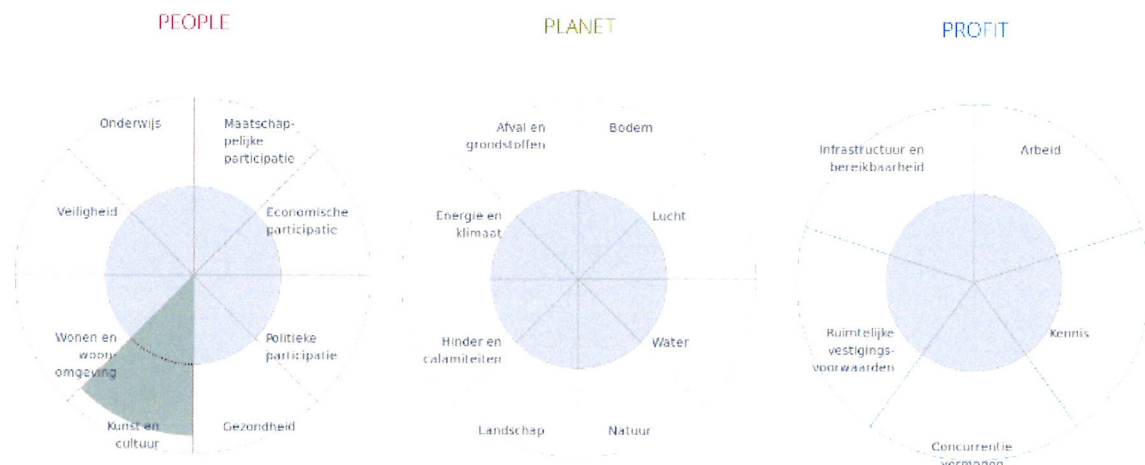
Alle grondeigenaren waar een archeologische verwachting aanwezig is, hebben een zorgplicht ten aanzien van archeologische resten. Het kenbaar maken van de nieuwe geharmoniseerde regels die gelden voor het uitvoeren van werkzaamheden in gebieden met een archeologische verwachting (paraplubestemmingsplan archeologie), gebeurt via openbare bekendmaking (Gemeentebblad) en mededeling op de Gemeentepagina van de lokale huis-aan-huis bladen.

De vastgestelde archeologische beleidskaart en het paraplubestemmingsplan archeologie zullen fysiek ter inzage gelegd worden in het gemeentehuis in Veghel en elektronisch beschikbaar gesteld worden.

Participatie

Voor de totstandkoming van de nieuwe archeologische beleidskaart is samengewerkt met de archeologische werkgroepen van de 4 heemkundekringen binnen Meierijstad, de afdeling Erfgoed van de gemeente 's-Hertogenbosch (adviseur bevoegd gezag) en de archeologische adviesbureau BAAC. De bestaande beleidskaarten van Schijndel, Sint-Oedenrode en Veghel samen de resultaten van de onderzoeken uitgevoerd na het vaststellen van voornoemde kaarten vormden hierbij het vertrekpunt. De archeologische werkgroepen hebben met name bijgedragen aan het toetsen van de conceptversie en hierbij de hun plaatselijke kennis in te brengen om zodoende te komen tot een zo goed mogelijk onderbouwde verwachtingswaarde.

Duurzaamheid

Het beschermen van archeologische waarden heeft in de PPP-scan uitsluitend (positieve) gevolgen voor het aspect 'behoud en beschermen van cultureel erfgoed'.

Financiële toelichting

Het vaststellen van een archeologische beleidskaart en paraplubestemmingsplan archeologie heeft geen financiële consequenties voor de gemeente.

Planning

Na vaststelling zal het bestemmingsplan gedurende 6 weken ter inzage gelegd worden voor beroep, waarna het in werking treedt.

Rechtsbescherming

Het gewijzigd vastgestelde bestemmingsplan zal 6 weken ter inzage gelegd worden, waarbij er een mogelijkheid is om beroep in te stellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Na afloop van de beroepstermijn treedt het bestemmingsplan in werking, tenzij binnen de termijn verzocht is om het treffen van voorlopige voorziening. Tegen het vaststellen van de beleidskaart is geen bezwaar of beroep mogelijk.

Monitoring en evaluatie

Dit is niet van toepassing

Bijlagen

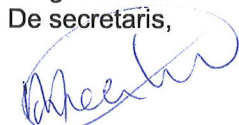
1. beleidskaart archeologie Meierijstad
2. vast te stellen bestemmingsplan 'paraplubestemmingsplan archeologie'
3. de twee ingediende zienswijzen (geanonimiseerd)
4. Notitie beantwoording zienswijzen en ambtelijke wijzigingen

Onderliggende documenten

1. rapport totstandkoming actualisatie archeologisch beleid (BAAC)
2. inventarisatiekaarten (x5)
3. de onderliggende basiskaarten (archeolandschappelijke eenheden, vindplaatsen, bodemkaart Meierijstad)

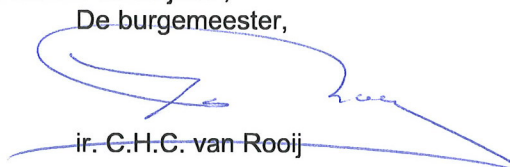
Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad,
De secretaris,

Drs. M.J.M. Meertens

De burgemeester,

ir. C.H.C. van Rooij

De raad van de gemeente Meerijstad,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 18 februari 2025

Gelet op artikel 3.1 en 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening

Besluit gemeenteraad:

1. de archeologische beleidskaart vast te stellen;
2. het 'paraplubestemmingsplan archeologie' gewijzigd vast te stellen, conform het voorstel van het college van B&W;
3. Gedeputeerde Staten te verzoeken om in te stemmen met vervroegde publicatie van het gewijzigd vastgestelde bestemmingsplan.

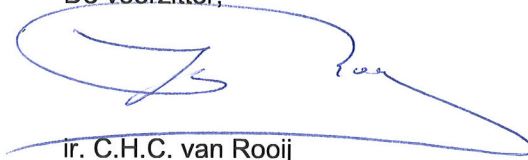
Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 10 april 2025

De raad voornoemd,
De waarnemend griffier,

F.G.T.W. van Kessel - van Erp

De voorzitter,

ir. C.H.C. van Rooij